

STORK

Jaarverslag 2023

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de STichting Ooievaars Research & Knowhow (STORK). Het is een verantwoording van alle zaken naar hen, die hebben gezorgd dat de stichting ook in 2023 weer aan haar missie heeft kunnen werken. Zonder die ondersteuning in welk opzicht dan ook zou het functioneren heel wat moeizamer zijn gegaan. We hopen dat ieder nog lang kan genieten van de aanwezigheid van de ooievaar in het Nederlandse landschap. Met de publicatie van dit verslag voldoet STORK aan de wettelijke verplichting van een ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Een ANBI-status houdt in dat schenkers belastingvoordelen hebben bij schenkingen en giften.

Missie van STORK

STORK staat voor STichting Ooievaars Research & Knowhow en is opgericht in 2008. STORK heeft als doelstelling de belangen van de ooievaar in het algemeen te behartigen en de ooievaarspopulatie in stand te houden. Ooievaars zijn een onlosmakelijk onderdeel van het Nederlandse landschap. STORK houdt de (aantals)ontwikkelingen rond de populatie ooievaars (*Ciconia ciconia*) in Nederland in de gaten. Deze gegevens vormen een goede onderbouwing bij verder onderzoek. Door ons in te zetten voor het behoud en de bescherming van de ooievaar willen wij proberen het bovenstaande te realiseren. Wij hopen daarbij dat niet alleen wij, maar ook vele anderen een hoop plezier beleven aan deze voor Nederland zo karakteristieke vogelsoort.

Bestuur

Het bestuur was als in 2023 als volgt samengesteld:

Voorzitter	Arda van der Lee
Secretaris	Monique v.d. Broek
Penningmeester	Egbert Leijdekker
Leden	Annemieke Enters Wim van Nee

Door veel bestuurszaken via e-mail af te handelen, was het mogelijk om ook in 2023 het aantal bestuursvergaderingen te beperken. De vergadering in maart en in november vonden digitaal plaats.

Behalve taken die verbonden zijn aan de bestuursfuncties, zijn er ook veel onderwerpen die om gerichte aandacht vragen. Soms zijn bestuursleden trekker en delegeren zij de taken. Nadat al in 2020 het verouderde huishoudelijk reglement geactualiseerd was, zijn vanwege de WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen) nog enkele wijzigingen aangebracht. Ook de statuten zijn in 2023 gewijzigd.

Eind april kregen twee bestuursleden, namelijk Annemieke Enters en Wim van Nee, een koninklijke onderscheiding vanwege hun vele werk voor de ooievaar.

De volgende aandachtsgebieden zijn benoemd.

- voorlichting, fondsenwerving en public relations
- website en nieuwsbrief
- Beleef de Lente
- promotiekraam
- monitoring (ringonderzoek en tellingen)
- wet- en regelgeving
- coördinatie van uiteenlopende ooievaarszaken.

Om contact te krijgen met STORK is er een e-mailadres. Dit adres is te vinden op de website van STORK en in onze brochure. Telefonisch contact is alleen mogelijk als men beschikt over het telefoonnummer van een van de bestuursleden of naar hen is verwezen via secretariaat.stork@ooievaars.eu of info.stork@ooievaars.eu

Vooraf ook door het programma Beleef De Lente was er veel contact met Vogelbescherming Nederland. Van deze organisatie ondervinden we in alle opzichten steun. In 2023 is er eveneens contact geweest met ooievaarsstations, Sovon, Vogeltrekstation, NVWA, diverse gemeenten, Waarneming.nl, Vogelinformatiecentrum Texel, Vogelpark Avifauna, enkele IVN-afdelingen, Storch-Schweiz, NABU, TenneT, ProRail, een aantal asielen en vogelwerkgroepen. Daarnaast uiteraard met ringers en melders (uit binnen- en buitenland), nesteigenaren en informanten. Ook met journalisten en Kester Freriks, de schrijver van het ooievaarsboek dat in 2023 is verschenen.

Voorlichting

Promotiekraam

Met deze kraam is STORK vertegenwoordigd wanneer er iets georganiseerd wordt waaraan grote aantallen vogelliefhebbers een bezoek brengen. Daaraan moeten voor de Stichting, als non-profit organisatie, bij voorkeur geen kosten verbonden zijn, zoals kraamhuur.

Uitgangspunt van de kraam is grotere bekendheid geven aan STORK door persoonlijk contact met de doelgroep. Er wordt voorlichting gegeven en er zijn enkele ooievaarsspullen te koop: knuffels, een ooievaarsboekje enz. Ook via onze website www.ooievaars.eu zijn sommige artikelen aan te schaffen.

Op de Landelijke dag van Sovon, moest STORK helaas vanwege ziekte verstek laten gaan.

Lezingen

In april is er een lezing gehouden in Alphen aan de Rijn (Monique). Om in bijna alle provincies iemand te vinden, die een lezing over ooievaars wil houden hebben we een lijstje gemaakt.

Fondsenwerving

Voor het in stand houden van de organisatie zijn wij afhankelijk van donaties, schenkingen, legaten, erfstellingen, lijfrentes en subsidies. Het is zelfs zo dat we bij het ringen van jonge ooievaars een vergoeding moeten vragen voor elke aangelegde ring. Tot het verstrekken van een structurele ondersteuning voor dit belangrijke werk is niemand bereid. Dankzij de steun van Vogelbescherming zijn wij gelukkig in staat om zo nodig ook aanvullende projecten uit te voeren.

Website en e-mail

De website is in 2023 ongeveer 45.000 keer bekeken door ongeveer 35.000 unieke bezoekers. Veel mensen zijn doorverwezen naar de pagina's over trek en trekgedrag, nestadviezen, de witte ooievaar, wintertelling, nestkaart en de weidevogelproblematiek. Uiteraard is de pagina over vogelgriep ook geregeld bekeken.

De digitale nieuwsbrief verscheen 3 keer en wordt gestuurd naar 550 adressen.

Om contact te krijgen met STORK staat er een e-mailadres op de website van STORK en in onze brochure.

In 2023 kwamen er, net als voorgaande jaren, honderden mails binnen bij de verschillende bestuursleden van STORK, met name veel rond de wintertelling in januari en tijdens het broedseizoen. De vragen zijn heel divers, vaak over het plaatsen of onderhouden van een nest. Als mensen een nieuwe paal willen plaatsen verwijzen wij naar het verhaal over de boomnesten.

Pers

De media blijven geïnteresseerd in ooievaars en daardoor ook in STORK. Op onze website is onder de rubriek Nieuws te zien dat er geregeld aandacht was van de pers.

De belangstelling van de pers voor de wintertelling in januari was weer groot. Daarnaast was er extra aandacht van de pers voor STORK tijdens Beleef de Lente.

In de zomer was er vanuit de media veel belangstelling voor ooievaars. Waarschijnlijk naar aanleiding van het verschijnen van het boek van Kester Freriks. Helaas lukt het ons niet altijd om de media te woord te staan. Zoals het programma "Het hart van Nederland". TV West is bezig met een programma voor omroep Max over de herintroductie van ooievaars. Dat wordt in februari 2024 uitgezonden.

Op de website staat een overzicht van alle nieuwsitems met actieve link.

Beleef de Lente

Ook dit jaar heeft STORK haar medewerking verleend aan 'Beleef de Lente'. Het nest dat werd gevolgd was dit jaar een nest in Friesland, in Rottige Meente. Bestuursleden en vrijwilligers van STORK schreven drie keer per week een weblog over de gebeurtenissen. De jongen op dit nest kwamen na het uitvliegen niet terug op het nest, waardoor we iets eerder zijn gestopt met het schrijven van de weblogs. Het enthousiaste en kundige commentaar in de weblogs leidde tot reacties, vragen in de chat en contacten van de moderatoren met volgers. Hierdoor bleef STORK letterlijk in de kijker.

Online

In maart hebben twee bestuursleden een internationale online meeting bijgewoond. Hier waren vertegenwoordigers uit veel Europese landen aanwezig. Eén van de conclusies was dat in heel Europa de westelijk trekkende ooievaarspopulaties toenemen, terwijl de oostelijk trekkende populaties gelijk blijven of zelfs afnemen.

In april en mei is er twee keer overleg geweest met Sovon en Vogelbescherming over de samenwerking. Het initiatief lag bij Sovon en Vogelbescherming. Er is gesproken over de samenwerking, die door STORK als zeer positief wordt ervaren, over (de promotie van) nestkaart en over ooievaars in combinatie met de publieke opinie. Het heeft onder andere geleid tot het gezamenlijke artikel [Van ooievaars krijg je nooit genoeg](#) (18 augustus 2023).

Brochure

Er is nog steeds belangstelling voor de brochure 'Ooievaar, het ware verhaal achter deze grote en opvallende vogel'. Geïnteresseerden kunnen deze brochure in de kraam krijgen of tegen vergoeding van portokosten via de website. Dit laatste werd door meerdere geïnteresseerden gedaan.

Monitoring van broedparen met Nestkaart Ooievaar

In 2023 zijn 359 nestkaarten ingevuld door 74 waarnemers. Eén melder heeft zelfs 143 nestkaarten ingevuld. Het invullen van Nestkaart blijft een belangrijk speerpunt. De aandacht blijft nodig.

Een paar wetenswaardigheden uit de ingevulde jaarkarten: gemiddeld aantal uitgevlogen jongen 2,35 per broedgeval. Dat is meer dan in 2022 (1,83), 2021 (2,0), 2020 (2,2) en 2019 (2,4). Het werkelijke gemiddelde ligt waarschijnlijk lager. STORK vermoedt dat de animo om een niet succesvol nest te melden minder groot is. We beschikken op dit moment over minder broedseizoengegevens dan vroeger. Dit hoeft geen probleem te zijn om de trend van het aantal broedparen en resultaten in Nederland te blijven volgen. Het is dan wel zaak dat het aantal gemelde broedparen een representatieve steekproef is van de Nederlandse broedvogelpopulatie. Een voorzichtige schatting van het aantal broedparen in 2023 is minimaal 1600. De onzekerheid over het aantal wordt ieder jaar groter. Over het gebruik, de verbetering en de promotie van Nestkaart Ooievaar is regelmatig contact met Sovon.

Steeds meer ooievaars kiezen ervoor om hun nest in een boom te bouwen. Dit geldt inmiddels voor meer dan de helft van de broedgevallen. Het is een mooie ontwikkeling. De keuze voor de nestplaats wordt bepaald door het aanwezige voedsel en de beschikbare nestgelegenheid.

Ringonderzoek

Ieder jaar worden, als daar mogelijkheden voor zijn, jonge ooievaars geringd door hiervoor speciaal gecertificeerde ringers. Dit gebeurt in principe alleen wanneer daarom wordt gevraagd door nesteigenaren of contactpersonen, maar het kan ook op initiatief van STORK. Na het verzoek van nesteigenaren wordt de haalbaarheid en wenselijkheid door de STORK-ringer beoordeeld. Voorafgaand aan het ringen wordt gevraagd of mensen bereid zijn een bijdrage te leveren in de kosten van het ringen. Een richtprijs hiervoor is een vergoeding van € 10,- per aangelegde ring. Wanneer zij hiertoe niet bereid zijn, is het aan de ringer om te bepalen of de jongen zullen worden geringd. Daarbij wordt de haalbaarheid, de wenselijkheid én de goede geografische spreiding over het land goed in het oog gehouden. Het aantal geringde jongen en de dekking van de verschillende gebieden, voldoen aan deze optimale ringinspanning, (beschreven in het rapport van Nederlands Instituut voor Ecologie, 2006). In de regio's waar wel is geringd, kon met bijna dezelfde dekking geringd worden als andere jaren.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat er in 2023 minder jongen zijn geringd dan 2022. Er zijn regionale verschillen, onder andere veroorzaakt door tijdelijk minder menskracht (zie IJsselstreek) of het wegvallen van ringers.

In 2023 waren er ruim 2000 terugmeldingen. In 2022 waren het er beduidend meer, maar dat werd veroorzaakt door oudere meldingen vanuit Spanje, die pas in 2022 zijn ingevoerd.

Globaal overzicht aangelegde ringen:	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Groningen, Friesland, Drenthe	98	85	57	138	129	117	123	65	134
Grensstreek Drenthe/Overijssel, Twente	160	134	121	200	155	185	107	94	84
IJsselstreek	144	133	103	130	133	128	106	142	41
West-Nederland	69	61	63	147	118	64	53	90	79

Grote rivieren, Noord-Brabant, Limburg	81	66	94	89	90	64	53	61	72
Totaal	552	479	438	704	625	558	442	452	410

Aangelegde ringen binnen Stork-projecten, overzicht per regio. Let op: het aantal uitgevlogen jongen ligt veel hoger. Lang niet alle jonge ooievaars worden geringd.

STORK- ringers.

Bij vragen weten de ringers de weg via telefoon, mail of app naar het Vogeltrekstation of naar Stork te vinden. Een aantal ringers hebben in 2023 de benodigde certificering succesvol voltooid. Sinds dit jaar kunnen ringers ook certificeren bij Jeroen Kuipers (IJsselstreek).

Wintertelling

Net als in de voorgaande jaren is de wintertelling gehouden in hetzelfde weekend als de watervogeltelling van Sovon. Dit was het weekend van 14 en 15 januari 2023. In totaal hebben 810 mensen 915 verschillende ooievaars gemeld. Dat is iets minder vergeleken met de vorige wintertelling, toen werden 986 ooievaars gemeld. STORK heeft in 2023 dezelfde publiciteitsinspanning verricht als voorgaande jaren, de mediabelangstelling was groot.

Vogelgriep

In Europa zijn in de periode van 2005-2017 al enkele gevallen van positief geteste ooievaars bekend, met de hoog pathogene variant. In 2022 werden in ons land tijdens het broedseizoen voor het eerst ooievaars het slachtoffer van vogelgriep. Zowel volwassen vogels als jongen werden slachtoffer. Voor zover bij STORK bekend, zijn er dit jaar geen slachtoffers onder de ooievaars geweest.

Inmiddels zijn twee bestuursleden bevoegd om vogels te bemonsteren voor onderzoek. Op de website is informatie geplaatst over vogelgriep en ooievaars.

Financieel jaarverslag 2023

Statutaire doelstelling

De missie en doelstelling van de Stichting STORK is de belangenbehartiging van de ooievaar in het algemeen en het in stand houden van de zelfstandigheid van de ooievaarspopulatie, waarbij bevordering van onderzoek en bescherming van de ooievaar een belangrijk item is.

De stichting tracht dit doel te bereiken door onder meer:

- Het monitoren van de ooievaarspopulatie door het ringen en tellen van ooievaars.
- Bijdragen te leveren aan het veiligstellen, bescherming, biotoopherstel, ontwikkeling van hun leefgebieden, zowel in als buiten Nederland.
- Het in stand houden van of uitbreiding van hun nestgelegenheid.
- Voorlichting te geven over ooievaars in de ruimste zin van het woord.
- Het hebben van een website.

Algemeen

De financiële administratie wordt gevoerd in het professionele boekhoudpakket Snelstart.

Een nadere toelichting op met name de inkomsten en uitgaven wordt gegeven in de toelichting op de balans en de verlies- en winstrekening. Voorts treft u de begroting voor 2024 aan.

3 januari 2024

E. Leijdekker
penningmeester
STORK

Resultatenrekening

In de resultatenrekening staan in de linker kolom de ontvangsten en in de rechterkolom de uitgaven en het totaal van beide kolommen dient gelijk te zijn. Een winst komt daarom in de kolom 'verlies' te staan en andersom. Wanneer we het jaar starten met een sluitende begroting willen we ook dat aan het eind van het jaar de kosten en uitgaven in balans zijn, alhoewel dat niet altijd lukt.

Door middel van een kleurarcering wordt aangegeven of de ontwikkeling positief (blauw) of negatief (rood) is.

Resultatenrekening									
Ontvangsten	2021	2022	2023	begroting	Uitgaven	2021	2022	2023	begroting
Bankrente (spaarrekening)	2	8	259	10	Algemene kosten	487	684	1.361	1.200
Bijdrage vogelringen	748	1.024	644	1.000	Kosten gebruik vogelringen	558	538	504	550
Giften / donaties	700	545	1.335	550	Reis- en verzendkosten ringen	326	455	207	450
Ontvangen weblogvergoeding VBN	600	650	750	650	Reiskosten (overig)		65	383	100
Reclame website	250				Kosten vogelringen overig		235		
Opbrengsten		163			Resultaat	929	411	533	-90
Totaal ontvangsten	2.300	2.389	2.988	2.210	Totaal uitgaven	2.300	2.389	2.989	2.210

Toelichting inkomsten

Rente: vergoeding rente spaarrekening. Er wordt tegenwoordig een iets hogere spaarrente vergoed.

Bijdrage vogelringen: de vogelringen worden door de stichting ingekocht en kosteloos gebruikt voor het ringen van ooievaars. Er wordt wel vaak een financiële bijdrage gegeven door de nesteigenaren. De bijdragen, die geheel vrijwillig zijn, waren dit jaar lager dan begroot.

Giften / donaties: de werkelijk ontvangen giften zijn fors hoger dan begroot. Enerzijds waren er enkele grotere giften, waaronder ook een lezing die door één van de bestuursleden is gegeven en anderzijds doordat alle personen die zich hebben aangemeld voor onze nieuwsbrief ook zijn aangeschreven. Die actie heeft geresulteerd in een toename van de giften.

Ontvangen weblogvergoeding VBN: als blijk van waardering voor het schrijven van de weblogs en beantwoorden van chatvragen ontvangt de stichting jaarlijks een financiële vergoeding van Vogelbescherming Nederland. Deze vergoeding is niet geormerkt, maar zal wel ten goede komen aan de inhoudelijke doelen van onze stichting. De bijdrage is conform de begroting.

Toelichting uitgaven

Algemene kosten: dit betreffen diverse kosten, zoals bankkosten, website etc. Voorts zijn in deze uitgaven de notariskosten in begrepen (circa 700 euro) om de statuten aan te passen conform de wettelijke voorschriften (WBTR: Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen). Per saldo zijn de uitgaven iets meer dan begroot door onder andere gestegen bankkosten).

Gebruik vogelringen: dit betreft het verschil tussen de begin- en eindvoorraad van de ringen. Het gebruik wordt berekend op basis van de oorspronkelijke aanschafprijs en zijn lager dan begroot.

Berekening gebruik ringen				
Totale beginvoorraad	228	x	5,194	1.184,28
Totale eindvoorraad	131	x	5,197	680,81
Kosten gebruik	97			503,47

Reiskosten: De reiskosten worden gesplitst in reiskosten die betrekking hebben op het ringen en de overige reiskosten bestuursleden.

- De **reiskosten ringen** waren lager dan begroot.
- De **overige reiskosten** zijn hoger dan begroot doordat er extra reiskosten zijn gemaakt in het kader van televisieopnames, praktijk dag en andere soortgelijke bijeenkomsten.

Conclusie resultaat.

De stichting STORK heeft geen winstoogmerk, maar het is wel belangrijk kostenneutraal te blijven en een lichte winst is van belang om een reserve te kweken voor toekomstige uitgaven. Het resultaat over het afgelopen jaar is hoger dan verwacht door met name dat een aantal begrote uitgaven lager zijn geweest c.q. de giften hoger waren.

Het positieve resultaat is prettig, maar de stichting blijft wel sterk afhankelijk van de donaties en bijdragen ringen.

Balans							
ACTIVA (bezittingen)	2021	2022	2023	PASSIVA (schulden)	2021	2022	2023
Totaal bank (rekening courant)	4.119	4.842	4.714	Nog te betalen	15	16	20
Totaal bank (spaarrekening)	24.724	24.726	24.734	Vooruit ontvangen donatie	50	0	
Voorraad ringen	1.044	1.024	681	Reservering Het Doove Gat	4.674	0	
Nog te ontvangen	351	8	1.009	Eigen vermogen	25.499	30.585	31.117
totaal activa	30.238	30.600	31.137	totaal passiva	30.238	30.600	31.137

Conclusie

De Stichting STORK is volledig afhankelijk van subsidies, donaties en vrijwillige bijdragen in het kader van het ringen van ooievaars. De vermogenspositie van STORK is op dit moment voldoende om financiële tegenvallers op te vangen en aan de financiële verplichtingen te voldoen.

STORK is door de belastingdienst erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).